

KWARTAALVERSLAG

EERSTE KWARTAAL 2017

I. In het kort

- De beleidsdekkingsgraad per 31 maart 2017 bedroeg 110,3%
- Het rendement van 1 januari tot en met 31 maart 2017 bedroeg 0,5%*
- Het pensioenvermogen per 31 maart 2017 bedroeg € 18.759 miljoen
- De beleidsdekkingsgraad per 31 maart 2017 ligt net als in 2016 onder de wettelijk vereiste dekkingsgraad. Dat betekent dat de financiële buffer van het Fonds nog steeds onvoldoende is. Daarom heeft het Fonds in 2017 opnieuw een herstelplan ingediend.

2. Financiële positie Philips Pensioenfonds

De financiële positie van Philips Pensioenfonds wordt onder andere beoordeeld aan de hand van de dekkingsgraad. Een dekkingsgraad van 100% betekent dat een pensioenfonds precies genoeg vermogen heeft om zijn huidige pensioenverplichtingen na te komen. Mede als gevolg van de financiële 'spelregels' die zijn vastgelegd in het zogenoemde Financieel Toetsingskader (FTK), kunnen op dit moment de volgende dekkingsgraden worden onderkend.

- *Actuele dekkingsgraad*

De actuele dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen het vermogen van een pensioenfonds en de pensioenverplichtingen (alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen) die daar tegenover staan.

De actuele dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 31 maart 2017 114,3%.

- *Beleidsdekkingsgraad*

Daarnaast wordt de dekkingsgraad ook op een andere manier vastgesteld, waarbij deze minder afhankelijk is van dagkoersen: dit is de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend door het gemiddelde te nemen van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen twaalf maanden. Een pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te gebruiken als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld beslissingen over indexatie. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of een pensioenfonds voldoende buffers heeft.

De beleidsdekkingsgraad van Philips Pensioenfonds bedroeg per 31 maart 2017 110,3%.

- *Vereiste dekkingsgraad*

De vereiste dekkingsgraad geeft aan hoe hoog de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds wettelijk moet zijn. Is de beleidsdekkingsgraad gelijk aan de vereiste dekkingsgraad, dan beschikt het pensioenfonds over de wettelijk vereiste financiële buffer. Deze buffer dient om schommelingen in de waarde van de beleggingen en de verplichtingen op te vangen. De hoogte van de vereiste dekkingsgraad verschilt per pensioenfonds en is met name afhankelijk van het beleggingsbeleid. Hoe meer risico in het beleggingsbeleid wordt genomen, hoe hoger de vereiste dekkingsgraad.

De vereiste dekkingsgraad van het Fonds bedroeg per 31 maart 2017 118,8%.

* In een eerdere publicatie van dit kwartaalverslag was hier het rendement exclusief afdekking rente- en inflatierisico vermeld.

Bedragen in miljoenen euro's

	2017	2016		
	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal
Pensioenvermogen ¹	18.759	18.799	19.438	19.081
Pensioenverplichtingen	16.402	16.716	17.851	17.619
Actuele dekkingsgraad	114,3%	112,4%	108,8%	108,2%
Beleidsdekkingsgraad	110,3%	108,0%	107,9%	108,2%

Actuele ontwikkelingen

In het eerste kwartaal steeg de actuele dekkingsgraad naar 114,3%. De wereldeconomie trok in dat kwartaal stevig aan. Dit leidde tot een stijging van de rente. Hierdoor daalde de waarde van de beleggingen in vastrentende waarden. Het economische herstel had een positief effect op de aandelenmarkten. De portefeuille zakelijke waarden van Philips Pensioenfonds liet dan ook goede rendementen zien gedurende het eerste kwartaal. Door de waardedaling van de beleggingen in vastrentende waarden en de waardestijging van de beleggingen in zakelijke waarden bleef de totale waarde van de beleggingsportefeuille in het eerste kwartaal grofweg gelijk aan de waarde van het laatste kwartaal van vorig jaar. Echter door de stijgende rente, hoefde het Pensioenfonds minder geld apart te zetten om alle pensioenen te betalen. Anders gezegd: de pensioenverplichtingen daalden als gevolg van de stijgende rente. Doordat de waarde van de beleggingen ongeveer gelijk bleef en de pensioenverplichtingen daalden, nam de dekkingsgraad van het Fonds toe in het eerste kwartaal.

3. Beleggingsresultaten Philips Pensioenfonds

Het beleggingsbeleid gaat uit van een beleggingsportefeuille met een vaste verdeling tussen vastrentende waarden en zakelijke waarden. Met deze verdeling is er op termijn een goede kans op het halen van onze ambitie, een waardevast pensioen voor pensioenontvangers en premievrije polishouders en een welvaartsvast pensioen voor pensioenopbouwers, zonder dat de risico's te groot worden².

De vastrentende waarden bestaan grotendeels uit relatief 'veilige' beleggingen. Denk hierbij aan staatsobligaties en bedrijfsobligaties met een spreiding binnen en buiten Europa. De meer 'risicovolle' beleggingen vallen onder de zakelijke waarden. Met deze beleggingen wordt beoogd meer rendement te behalen. Denk hierbij met name aan de beleggingen in aandelen en onroerend goed. Om technische redenen rekenen wij ook beleggingen in cash tot de zakelijke waarden, hoewel deze beleggingen uiteraard veel minder risicovol zijn dan beleggingen in aandelen en vastgoed.

¹ Het pensioenvermogen geeft de omvang van de financiële middelen van het Pensioenfonds (op basis van de beleggingen voor risico fonds) weer. Tussen het pensioenvermogen en het belegd vermogen zit een verschil. Dit verschil bestaat uit een aantal posten die wel of niet meegenomen mogen worden in enerzijds het pensioenvermogen en anderzijds het belegd vermogen. Een voorbeeld hiervan is de premiereserve. Deze is wel meegenomen in het belegd vermogen, maar mag niet meegeteld worden in de berekening van de dekkingsgraad en zit daarom dus niet in het pensioenvermogen. Voor de berekening van de dekkingsgraad wordt uitgegaan van het pensioenvermogen en de beleggingen voor risico deelnemers.

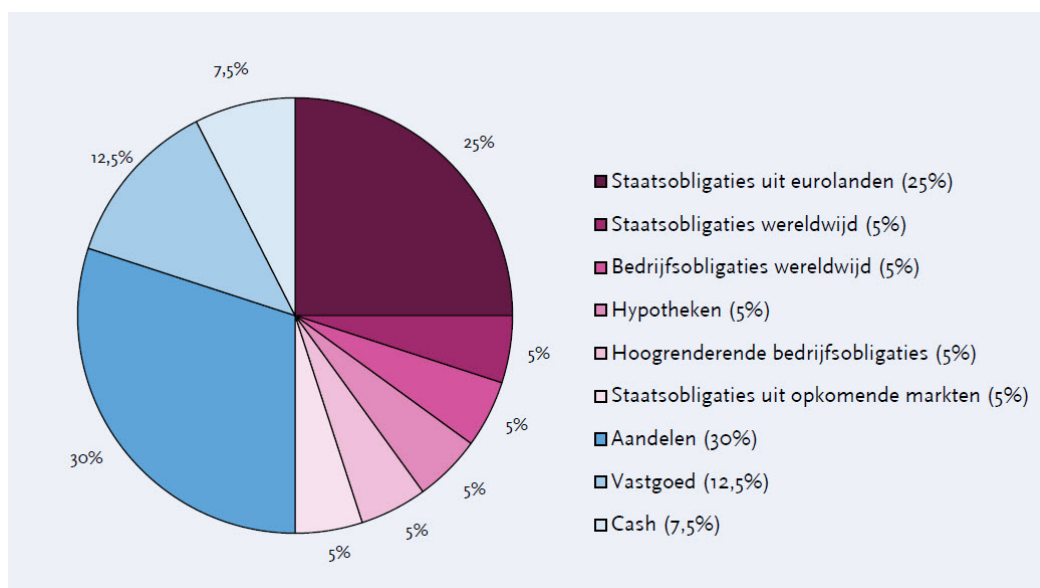
² In de scenario's die het Fonds in dit verband gebruikt, wordt uitgegaan van een terugkeer, op termijn, naar (vanuit historisch perspectief) 'normale' verhoudingen op de financiële markten en dus naar een hogere rente. Dit is overigens een gebruikelijke aanpak. Als die terugkeer naar 'normale verhoudingen' niet gebeurt, komt het waarmaken van de ambitie in gevaar. Het Algemeen Bestuur is zich terdege bewust van het feit, dat een scenario van langdurig lage rente tot de mogelijkheden behoort.

Bedragen in miljoenen euro's

	2017	2016		
	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal
Belegd vermogen ³	18.832	18.876	19.557	19.201

De rente bevindt zich al geruime tijd op een laag niveau en Philips Pensioenfonds ziet een aantal redenen om aan te nemen dat deze de komende jaren gaat stijgen. Het Fonds heeft daarom in het eerste kwartaal een aanpassing aangebracht in de beleggingsmix om hierop voorbereid te zijn. Deze aanpassing houdt in dat de beleggingen in vastrentende waarden zijn verminderd, omdat deze beleggingen bij een stijgende rente in waarde dalen. De vrijgekomen gelden zijn herbelegd in beleggingen, waaronder cash, die minder invloed ondervinden van een rentestijging. We verwachten hiermee de indexatiekansen te vergroten. Omdat een groot deel van de vrijgekomen gelden (7,5%) is herbelegd in cash, neemt het risico door deze wijziging slechts zeer beperkt toe.

De strategische verdeling van de beleggingsportefeuille is nu als volgt: 50% van het vermogen wordt belegd in vastrentende waarden en 50% van het vermogen wordt belegd in zakelijke waarden, waarvan 7,5% in cash. Hieronder wordt getoond hoe het belegd vermogen van het Fonds strategisch verdeeld is over de verschillende beleggingscategorieën. De paars-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de vastrentende waarden. De blauw-gekleurde beleggingscategorieën vallen onder de zakelijke waarden.

Meer informatie over het beleggingsbeleid van Philips Pensioenfonds is te vinden op de website: www.philipspensioenfonds.nl/beleggingsbeleid

³ Het belegd vermogen geeft het totaalbedrag van de beleggingen van Philips Pensioenfonds weer. Het belegd vermogen zoals hier getoond betreft het 'belegd vermogen voor risico fonds' (van toepassing voor zogenoemde uitkeringsovereenkomsten). De 'beleggingen voor risico deelnemer' (bij zogenoemde premieovereenkomsten) zijn niet inbegrepen in het hier getoonde 'belegd vermogen'. Deze beleggingen zijn vermeld in paragraaf 4 van dit kwartaalverslag.

Er zijn verschillende risico's die van invloed zijn op de financiële positie van Philips Pensioenfonds. Zo hebben renteontwikkelingen en de ontwikkeling van de inflatie grote invloed op de mate waarin het Fonds de toekomstige pensioenen (inclusief indexatie) kan betalen. Naast de beleggingen in vastrentende waarden en zakelijke waarden koopt het Fonds daarom nog extra 'bescherming' om de invloed van die risico's deels af te dekken. Deze extra bescherming tegen het rente- en inflatierisico is geen onderdeel van de benchmark. Met nadruk wordt erop gewezen, dat de extra bescherming de risico's slechts ten dele afdekt. Er zijn scenario's denkbaar, waarin het realiseren van de ambitie van een geïndexeerd pensioen in gevaar komt. Een van die scenario's is dat van een langdurig lage rente. Zie ook de voetnoot op de vorige pagina.

In de onderstaande tabel worden de volgende rendementscijfers gegeven:

- Totaalrendement zonder de bescherming tegen het rente- en inflatierisico. Dit cijfer kan worden afgezet tegen de daarbij behorende benchmark.
- Totaalrendement waarin de extra bescherming tegen het rente- en inflatierisico is meegenomen. Hier is geen benchmark voor beschikbaar.

	Philips Pensioenfonds	Benchmark
	1 ^e kwartaal 2017 1 januari – 31 maart	1 ^e kwartaal 2017 1 januari – 31 maart
Totaalrendement (exclusief afdekking rente- en inflatierisico)	1,2%	1,1%
Totaalrendement (inclusief afdekking rente- en inflatierisico)	0,5%	n.v.t

Het totaalrendement van de portefeuille (exclusief afdekking rente- en inflatierisico) bedroeg dit kwartaal 1,2%. In absolute zin droegen vooral de beleggingen in aandelen en staatsobligaties van opkomende markten bij aan het positieve rendement. De Europese staatsobligaties droegen juist negatief bij als gevolg van een oplopende rente.

Vergelijking met benchmark

Philips Pensioenfonds beoordeelt de beleggingsresultaten door deze te vergelijken met een objectieve maatstaf (benchmark). Het totaalrendement oversteeg de benchmark licht met 0,1%. Dit was onder andere te danken aan de beleggingen in staatsobligaties van opkomende markten.

4. Beleggingen voor risico deelnemer

De prepensioneringsregeling van het Philips flex pensioen, waaraan circa 2.000 personen deelnemen, is een individuele beschikbare premieregeling. Hierbij ligt het beleggingsrisico bij de deelnemers. Enkele deelnemers nemen nog deel aan het Structured DC-plan van het Philips Executives Pension Plan; ook bij deze regeling ligt het beleggingsrisico bij de deelnemers. Beide regelingen zijn gesloten voor nieuwe deelnemers.

In het onderstaande overzicht is de totale waarde van de beleggingen voor risico deelnemers weergegeven.

<i>Bedragen in miljoenen euro's</i>	2017	2016		
	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal
Beleggingen voor risico deelnemer (waarde) ⁴	122	125	132	133

In de prepensioneringsregeling heeft de deelnemer de mogelijkheid om het beschikbare premiedeel te beleggen in drie verschillende fondsen: het aandelenfonds, het obligatiefonds en het geldmarktfonds. Voor deelnemers die gebruikmaken van de standaard beleggingsmethode, het Dymix-systeem, wordt mede op basis van leeftijd een beleggingsportefeuille samengesteld. Het uitgangspunt van het Dymix-systeem is dat de samenstelling en het risico van de beleggingsportefeuille afhankelijk zijn van onder andere de leeftijd van de deelnemer. Een beperkt aantal deelnemers aan de prepensioneringsregeling belegt niet via het Dymix-systeem, maar heeft een zelfgekozen beleggingsmix. Ook de deelnemers aan het Structured DC-plan van het Philips Executives Pension Plan beleggen in de in deze paragraaf genoemde fondsen.

In onderstaande tabel is het totaalrendement van alle beleggingen voor risico van de deelnemer weergegeven. Op de website www.philipspensioenfonds.nl/prepensioneringsregeling zijn op maandbasis de rendementen van de beleggingen voor risico van de deelnemer per beleggingsfonds terug te vinden.

	2017
	1 ^e kwartaal 2017 1 januari – 31 maart
Totaalrendement beleggingen voor risico deelnemer	0,5%

5. Financiële situatie: herstelplan

De beleidsdekkingsgraad van Philips Pensioenfonds ligt sinds 1 januari 2015 lager dan het wettelijk vereiste niveau. Dat betekent dat de financiële buffer van het Fonds onvoldoende is. Het Fonds moet, zolang die buffer onvoldoende is, jaarlijks een herstelplan opstellen. In dit herstelplan is beschreven hoe het Fonds ervoor gaat zorgen dat de beleidsdekkingsgraad van het Fonds weer op het niveau van de vereiste dekkingsgraad komt.

De kern van het herstelplan

Omdat de beleidsdekkingsgraad op 31 december 2016 nog onder de vereiste dekkingsgraad lag, heeft het Fonds in 2017 opnieuw een nieuw herstelplan ingediend. Het uitgangspunt van het ingediende herstelplan is dat het Fonds met voortzetting van het huidige beleid op termijn weer op de vereiste dekkingsgraad kan komen. En dat de pensioenen dus niet verlaagd hoeven te worden. Uitgaande van de wettelijk voorgeschreven uitgangspunten ten aanzien van onder andere ontwikkelingen in rente en

⁴ De pensioenverplichtingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan het hier vermelde belegd vermogen voor risico deelnemers.

rendementen op aandelen en onroerend goed, was op het moment van opstellen van het herstelplan voor herstel naar het niveau van de vereiste dekkingsgraad ongeveer twee jaar voorzien. Op dit plan verwachten wij binnenkort een formele goedkeuring van DNB.

Op www.philipspensioenfonds.nl/financielepositie is onder het kopje 'Handige downloads' de kern van het herstelplan te downloaden.

6. Crisisplan

Alle pensioenfondsen in Nederland zijn verplicht een crisisplan op te stellen. In het crisisplan van Philips Pensioenfonds staat beschreven wat het Algemeen Bestuur gaat doen als het Fonds in een crisissituatie terechtkomt of dreigt te komen. Een samenvatting van het crisisplan is te vinden op www.philipspensioenfonds.nl/financielepositie

Financiële positie van het Fonds in gevarezone 'hoog gevaar'

Indien de beleidsdekkingsgraad lager is dan 116%, maar hoger dan 100%, spreekt het Fonds van een gevarezone 'hoog gevaar'. Het vermogen van het Fonds is dan nog altijd groter dan de waarde van de verplichtingen, maar het Algemeen Bestuur kent dan geen indexatie toe. Bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110% is dat overigens wettelijk ook niet toegestaan.

7. Ontwikkelingen verzekerdenbestand

Het aantal pensioenopbouwers is in het afgelopen kwartaal toegenomen, terwijl het aantal pensioenontvangers en premievrije polishouders is afgenomen.

	2017	2016		
	Einde 1 ^e kwartaal	Einde 4 ^e kwartaal	Einde 3 ^e kwartaal	Einde 2 ^e kwartaal
Pensioenopbouwers	13.978	13.912	13.771	13.800
Pensioenontvangers	56.099	56.411	55.811	55.828
Houders premievrije polis	30.175	30.895	30.105	30.231
Totaal	100.252	101.218	99.687	99.859

De cijfers in dit kwartaalverslag hoeven niet noodzakelijkerwijs overeen te komen met de cijfers in publicaties die later verschijnen. Dit in verband met mogelijke correcties in cijfers na de verschijningsdatum van dit kwartaalverslag.